

Arbeidsmarkedet nå – november 2022

«Arbeidsmarkedet nå» er et månedlig notat fra Analyseeksjonen i Arbeids- og velferdsdirektoratet.

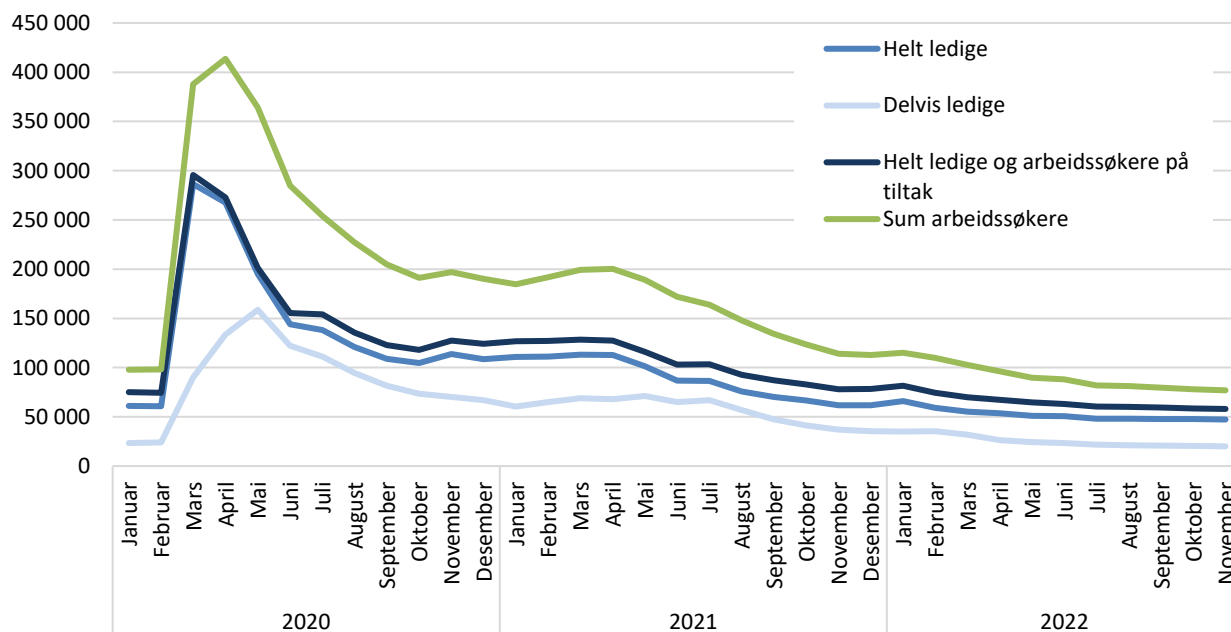
Notatet er skrevet av Johannes Sørbo, Johannes.Sorbo@nav.no, 2. desember 2022.

Arbeidsledigheten holder seg lav

Antallet helt ledige gikk ned med 300 fra utgangen av oktober til utgangen av november, mens summen av helt ledige og arbeidssøkere som deltar i arbeidsmarkedstiltak falt med 500, ifølge sesong- og bruddjusterte tall (figur 1). I tillegg ble det 300 færre delvis ledige. Samlet gikk antallet arbeidssøkere registrert hos NAV (helt ledige, delvis ledige eller arbeidssøkere på tiltak) ned med 1 100 i løpet av november.¹

Arbeidsledigheten har stabilisert seg denne høsten, og november var tredje måned på rad at andelen helt ledige lå på 1,6 prosent av arbeidsstyrken (sesongjustert). Samtidig ser vi enkelte trekk som viser at arbeidsmarkedet svekkes noe. Etterspørselen etter arbeidskraft har gått sakte nedover det siste året, og denne måneden ble det lyst ut 16 prosent færre stillinger enn i november i fjor. Antallet nye arbeidssøkere fortsetter også å øke, og den siste måneden har antallet arbeidssøkere økt innen blant annet industriarbeid. Se mer om dette videre i notatet.

Figur 1. Antall personer registrert som helt arbeidsledige, delvis arbeidsledige, bruttoledighet og summen av arbeidssøkere. Sesong- og bruddjusterte tall. Januar 2020 – november 2022

Kilde: NAV

¹ Vi sesongjusterer antallet arbeidssøkere totalt og de ulike undergruppene hver for seg. Hver enkelt undergruppe kan ha ulike sesongmønstre, og det kan være perioder der mange går fra helt arbeidsledig til delvis arbeidsledig eller motsatt. Dette fører til at en addering av de ulike sesongjusterte komponentene ikke nødvendigvis gir samme resultat som når en sesongjusterer totalen.

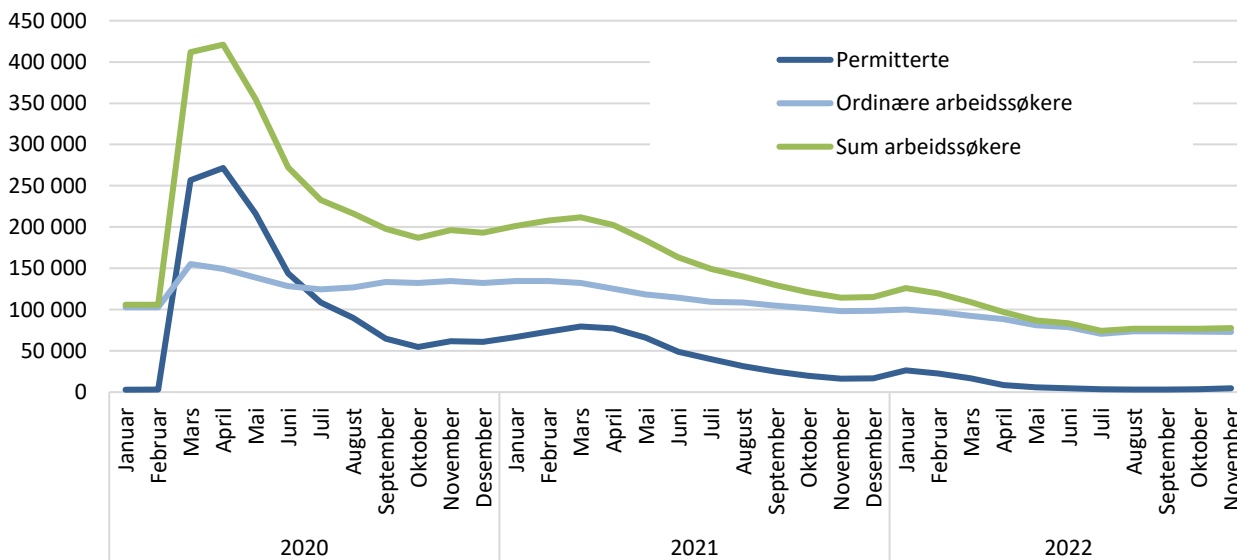
Ved utgangen av november var 45 700 personer registrert som helt arbeidsledige hos NAV. Det tilsvarer 1,6 prosent av arbeidsstyrken. Bruttoarbeidsledigheten, som er summen av helt arbeidsledige og arbeidssøkere på tiltak, var på 56 700 personer, eller 1,9 prosent av arbeidsstyrken. I tillegg var 20 800 personer registrert som delvis arbeidsledige, noe som utgjør 0,7 prosent av arbeidsstyrken. Til sammen var 77 500 personer registrert som arbeidssøkere hos NAV, noe som tilsvarer 2,6 prosent av arbeidsstyrken.

Få permitterte

Ved utgangen av november var det registrert 4 600 permitterte arbeidssøkere hos NAV, noe som utgjør 0,2 prosent av arbeidsstyrken. Det er 1 100 flere enn i oktober (figur 2), og antallet permitterte er dermed tilbake på samme nivå som i juni. Disse tallene er ikke korrigert for sesongvariasjoner, og det er normalt at antallet permitterte stiger noe mot slutten av året. Økningen den siste måneden er likevel større enn normalt for november i årene før pandemien.

1 100 av de permitterte har bakgrunn fra industriarbeid, og dette er den vanligste yrkesbakgrunnen for permitterte. Økningen den siste måneden har imidlertid vært størst innen bygg og anlegg, hvor det har blitt 300 flere permitterte. Den siste måneden har det vært flere medieoppslag om permitteringsvarsel fra oppdrettsnæringen, men foreløpig har ikke dette materialisert seg i tilsvarende økning i faktisk antall permitterte fra næringen.

Figur 2. Antallet arbeidssøkere fordelt på permitterte og ordinære (ikke-permitterte) arbeidssøkere. Januar 2020 – november 2022. Ikke justert for sesongvariasjoner

Kilde: NAV

Flere nye arbeidssøkere

I løpet av november registrerte 16 600 nye arbeidssøkere seg hos NAV, noe som tilsvarer om lag 700 per virkedag (ikke sesongjustert). Justert for normale sesongvariasjoner har antallet gått noe opp de siste månedene. I november registrerte om lag 140 flere seg per virkedag enn da det var på sitt laveste i mars i år, det tilsvarer om lag 3 500 flere nye arbeidssøkere i løpet av måneden.

Antallet som registrerer seg som arbeidssøkere er likevel fortsatt på et lavt nivå sammenlignet med årene før pandemien. 32 prosent av de nye arbeidssøkerne oppgir at de har mistet eller kommer til å miste jobben som grunn til at de registrerer seg som arbeidssøkere. 16 prosent svarer at de er permittert eller kommer til å bli permittert, mens ytterligere 11 prosent oppgir at de er usikre på sin jobbsituasjon.

Utviklingen i norsk økonomi

Fastlandsøkonomien vokste med 0,8 prosent i tredje kvartal. Veksten var drevet av økt aktivitet i tjenestenæringene, og særlig innen handelsnæringen. Økningen i handelsnæringen skyldtes hovedsakelig økt varesalg til utlandet, samt høye investeringer i næringslivet som gav økt engroshandel. Deler av industrien og fiskeri bidro også positivt, mens nedgang i kraftproduksjonen dempet oppgangen.

Omsetningsvolumet i detaljhandelen falt med 0,3 prosent fra september til oktober, ifølge sesongjusterte tall fra SSB. Trenden de siste månedene er negativ, og omsetningen i detaljhandelen nærmer seg nå nivået det lå på før pandemien, etter en svært kraftig vekst i 2020. Både høy inflasjon og det at grensehandelen nærmer seg nivåene fra før pandemien bidrar til dette.

Ifølge SSBs investeringstillinger ligger investeringene i industrien an til å bli på om lag 36 milliarder kroner i år. Det er en vekst på 35 prosent sammenlignet med tilsvarende tall for 2021. Det er særlig noen store enkeltprosjekter innenfor dataindustri og elektrisk utstyrsindustri, samt metallindustri som bidrar til oppgangen. Industrien anslår ytterligere vekst i investeringene i 2023, og det er igjen noen store enkeltprosjekt som bidrar. Innen kraftforsyning har investeringene falt markant, og ligger an til å bli på 26 milliarder kroner i år. Neste år anslås det en vekst, men foreløpig er anslagene lavere enn hva vi så i både 2020 og 2021 innen kraftforsyning.

Oljeinvesteringene ligger også an til å bli noe lavere i år enn i fjor. I de siste investeringstillingene anslås de å bli på om lag 175 milliarder kroner i 2022. For 2023 anslås per nå en nedgang, men her regner SSB med en betydelig oppjustering i februar fordi det vil leveres plan for utbygging og drift for mange nye prosjekter i desember. Disse kommer først med i investeringstillingene i februar.

Utviklingen i internasjonal økonomi

OECD kom denne måneden med nye prognoser for utviklingen i verdensøkonomien. Høy inflasjon, økende renter og Russlands krig mot Ukraina har allerede bidratt til at den økonomiske veksten er på vei ned. OECD anslår at veksten vil bli på 3,1 prosent i år, og falle videre til 2,2 prosent i 2023. Veksten anslås å bli svært lav både i USA og Europa. I 2024 ventes veksten å ta seg noe opp igjen, til 2,7 prosent.

BNP-veksten i eurosonen falt fra 0,8 prosent i andre kvartal til 0,2 prosent i tredje kvartal. Det er den laveste veksten siden første kvartal 2021. Ulike forventningsindikatorer peker også mot en resesjon i eurosonen framover. Høy inflasjon, økt rente og krigen i Ukraina bidrar til økte kostnader og stor usikkerhet. I oktober var inflasjonen på 10,6 prosent i eurosonen, opp fra 9,9 prosent i september.

Arbeidsledigheten holder seg fortsatt lav. Ledigheten falt fra 6,7 prosent av arbeidsstyrken i august, til 6,6 prosent i september. Dette er den laveste arbeidsledigheten som er registrert i eurosonen siden den ble opprettet.

I Kina skaper den harde koronapolitikken med nedstenginger og restriksjoner nå protester flere steder i landet. Politikken rammer også økonomien hardt, og kan bidra til forsyningsproblemer på verdensmarkedet.

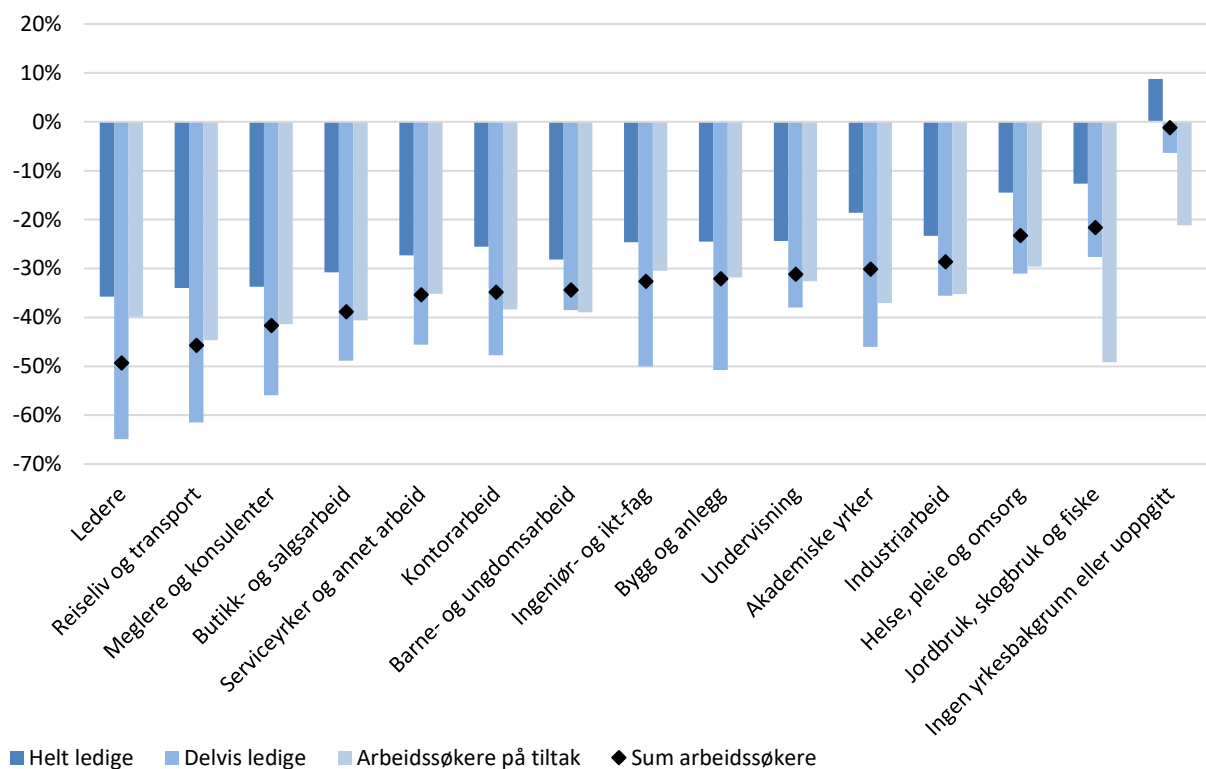
Flere arbeidssøkere innen industriarbeid

Den siste måneden har antallet arbeidssøkere holdt seg uendret eller økt innen fem yrkesgrupper, justert for normale sesongvariasjoner, mens ti yrkesgrupper har hatt nedgang. Butikk- og salgsarbeid, samt serviceyrker og annet arbeid er de to gruppene med størst nedgang i antallet arbeidssøkere den siste måneden. Industriarbeid og personer uten registrert yrkesbakgrunn er de to yrkesgruppene med størst økning i antallet arbeidssøkere i november. Til sammen ble det om lag 200 flere arbeidssøkere i disse to gruppene i løpet av november.

Sammenlignet med november i fjor har antallet arbeidssøkere falt i alle yrkesgrupper, men i ulik grad (figur 3). Den relative nedgangen er størst innen lederyrker (-49 %), samt reiseliv og transport (-46%). Nedgangen har vært minst for personer uten registrert yrkesbakgrunn (-1 %).

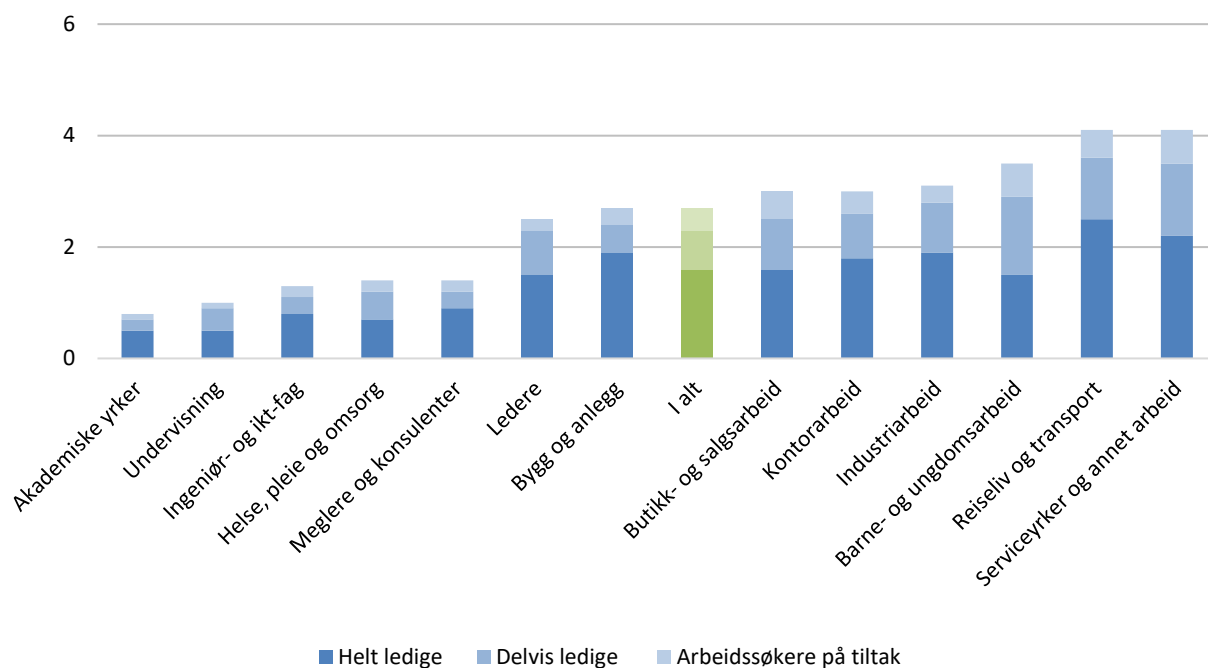
Ved utgangen av november var reiseliv og transport, samt serviceyrker og annet arbeid yrkesgruppene med høyest andel arbeidssøkere, med 4,2 prosent av arbeidsstyrken (figur 4). Andelen arbeidssøkere var lavest innen akademiske yrker, med 0,8 prosent.

Figur 3. Endring i antallet arbeidssøkere, fordelt på helt arbeidsledige, delvis arbeidsledige og arbeidssøkere på tiltak. Etter yrkesbakgrunn. November 2021 – november 2022

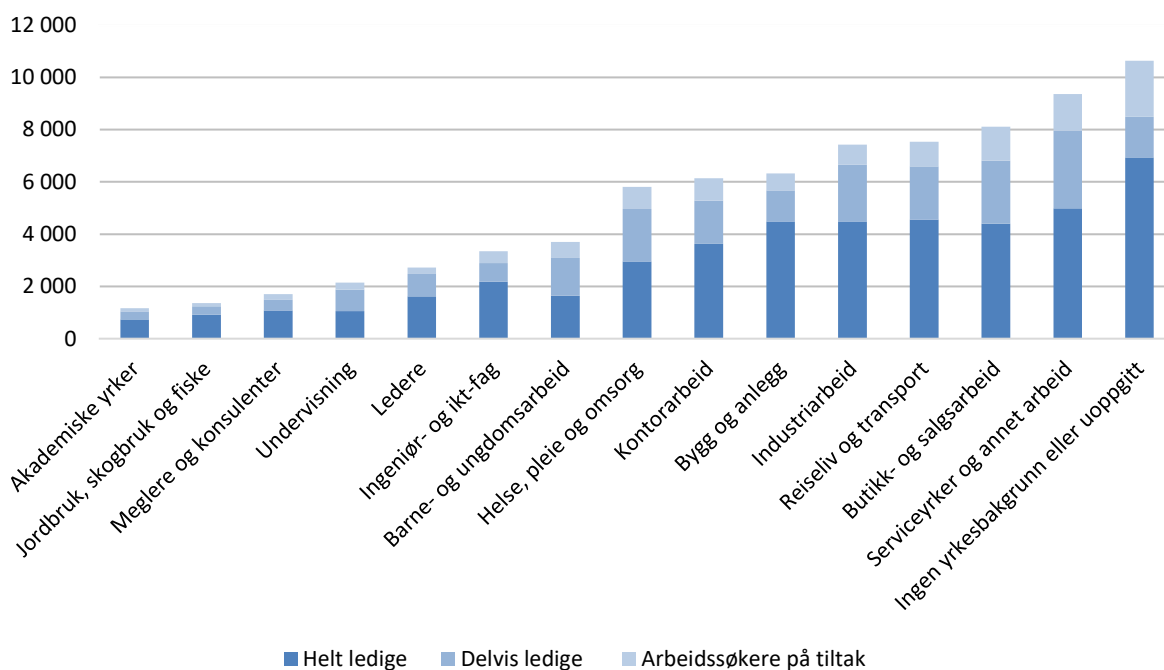
Kilde: NAV

Figur 4. Prosent av arbeidsstyrken registrert som helt arbeidsledig, arbeidssøker på tiltak eller delvis arbeidsledig hos NAV. Etter yrkesbakgrunn.² November 2022

Kilde: NAV

Figur 5. Antall personer registrert som helt arbeidsledige, arbeidssøkere på tiltak eller delvis arbeidsledige hos NAV. Etter yrkesbakgrunn. November 2022

Kilde: NAV

² På grunn av overgang til ny tall for arbeidsstyrke er ikke yrkesgruppen jordbruk, skogbruk og fiske inkludert i denne figuren. Se «spesielle forhold» for nærmere informasjon.

Serviceyrker og annet arbeid

Serviceyrker og annet arbeid er den vanligste bakgrunnen blant arbeidssøkere som har registrert en yrkesbakgrunn (figur 5). Ved utgangen av november hadde 9 400 arbeidssøkere bakgrunn fra et yrke i denne gruppen, hvorav 3 900 hadde bakgrunn innen rengjøringsyrker. Sammenlignet med november i fjor har antallet arbeidssøkere gått ned med 5 100 personer (-35 %). Nedgangen var størst innen rengjøring (-2 300), samt yrker innen kunst, sport og kultur (-900).

Butikk- og salgsarbeid

Ved utgangen av november var 8 100 personer med denne yrkesbakgrunnen registrert som helt arbeidsledig, delvis arbeidsledig eller arbeidssøker på tiltak, noe som utgjør 2,9 prosent av arbeidsstyrken. Antallet arbeidssøkere med denne yrkesbakgrunnen har gått ned med 5 100 personer (-39 %) siden november i fjor. Nedgangen var størst innen butikkarbeid (-2 900), fulgt av annet salgsarbeid (-2 300).

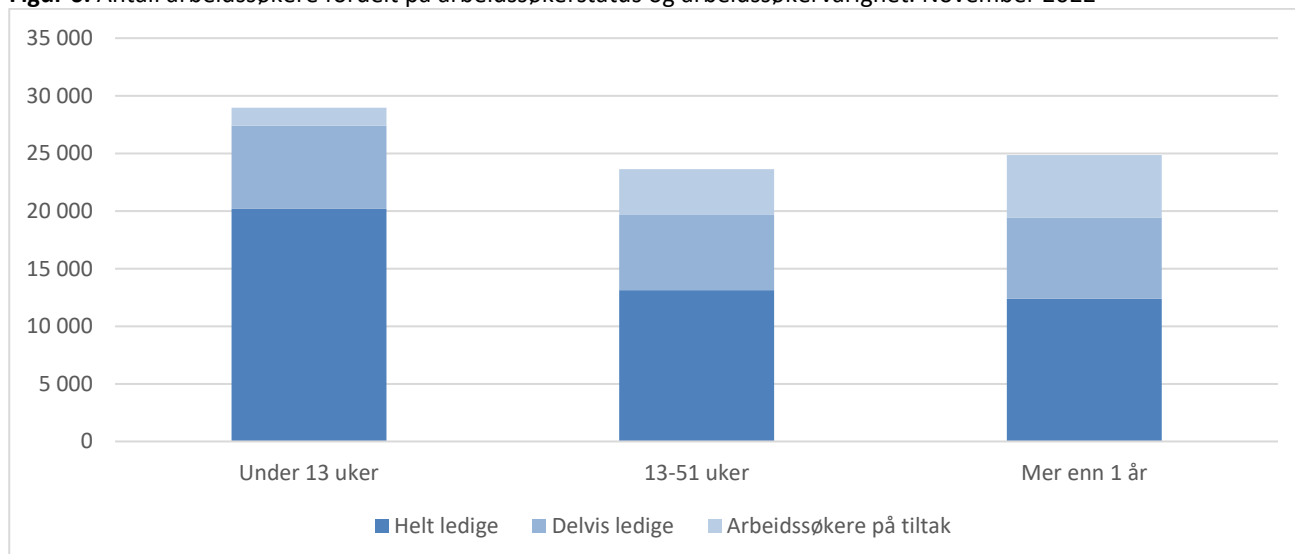
Reiseliv og transport

7 500 personer med denne yrkesbakgrunnen var registrert som arbeidssøkere ved utgangen av november. Sammenlignet med november i fjor er det en nedgang på 6 300 personer (-46 %). Nedgangen var størst for hovmestere, servitører og hjelpepersonell (-2 100), førere av transportmidler (-1 900) og kokker (-1 100).

Færre har vært ledige lenge

24 900 personer har vært registrert som arbeidssøkere hos NAV i minst ett år, og 12 900 av disse har vært arbeidssøkere i minst to år. Dermed har 32 prosent av arbeidssøkerne vært registrert i over ett år. Antallet personer som har vært arbeidssøkere lenge har falt mye det siste året. Sammenlignet med november i fjor er det nå 31 400 færre som har vært arbeidssøkere i mer enn ett år, noe som tilsvarer mer enn en halvering. Samtidig har antallet nye arbeidssøkere gått noe opp det siste halve året, noe som gjør at det nå er 3 700 flere som har vært arbeidssøkere i mindre enn 13 uker enn det som var tilfellet i november i fjor.

Figur 6. Antall arbeidssøkere fordelt på arbeidssøkerstatus og arbeidssøkervarighet. November 2022

Kilde: NAV

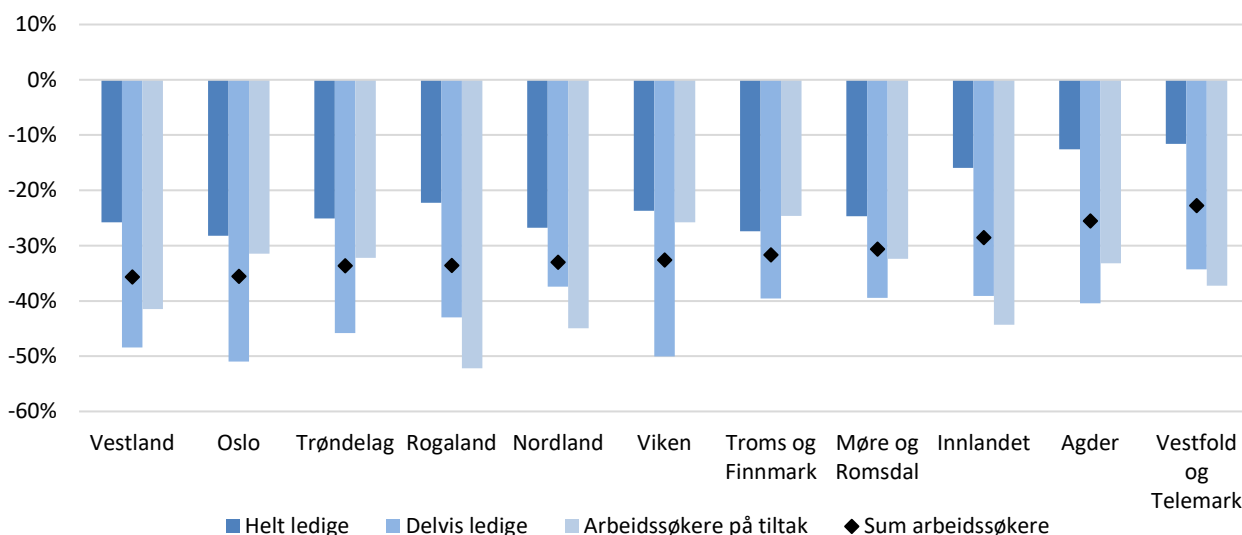
Størst nedgang i Trøndelag og Nordland

Justert for normale sesongvariasjoner gikk antallet arbeidssøkere prosentvis mest ned i Trøndelag og Nordland i november. I Rogaland og Møre og Romsdal var det en liten økning i antallet arbeidssøkere.

Sammenlignet med november i fjor har antallet arbeidssøkere falt i alle fylker (figur 7). Nedgangen var størst i Oslo og Vestland (begge -36 %). Vestfold og Telemark har den minste nedgangen sammenlignet med i fjor (-23 %).

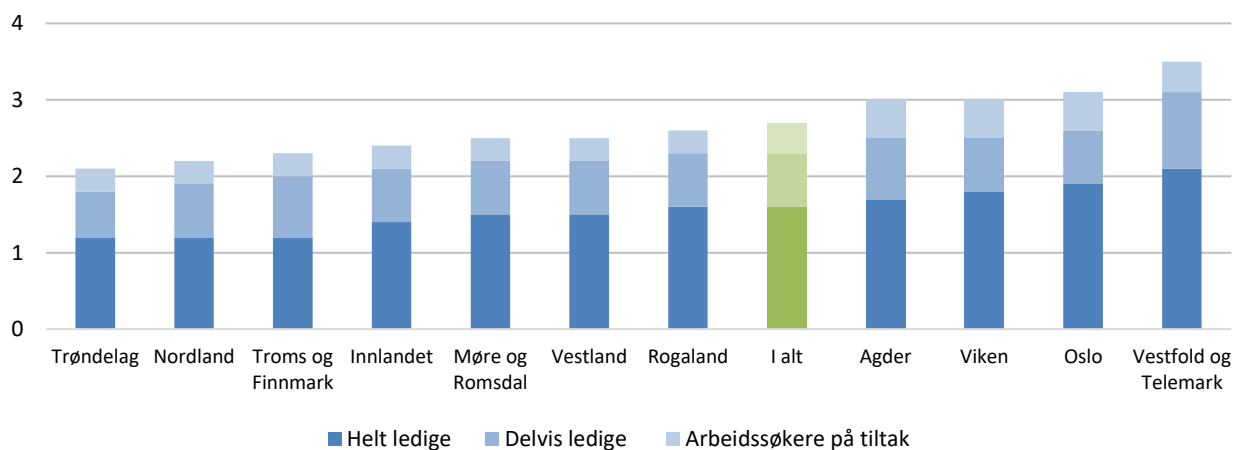
Andelen arbeidssøkere er høyest i Vestfold og Telemark, hvor 3,5 prosent av arbeidsstyrken er registrert som arbeidssøkere hos NAV (figur 8). Trøndelag har lavest andel, med 2,1 prosent.

Figur 7. Endring i antallet arbeidssøkere, fordelt på helt arbeidsledige, delvis arbeidsledige og arbeidssøkere på tiltak. Etter fylke. November 2021 – november 2022

Kilde: NAV

Figur 8. Prosent av arbeidsstyrken registrert som helt arbeidsledige, arbeidssøkere på tiltak eller delvis arbeidsledige hos NAV. Etter fylke. November 2022

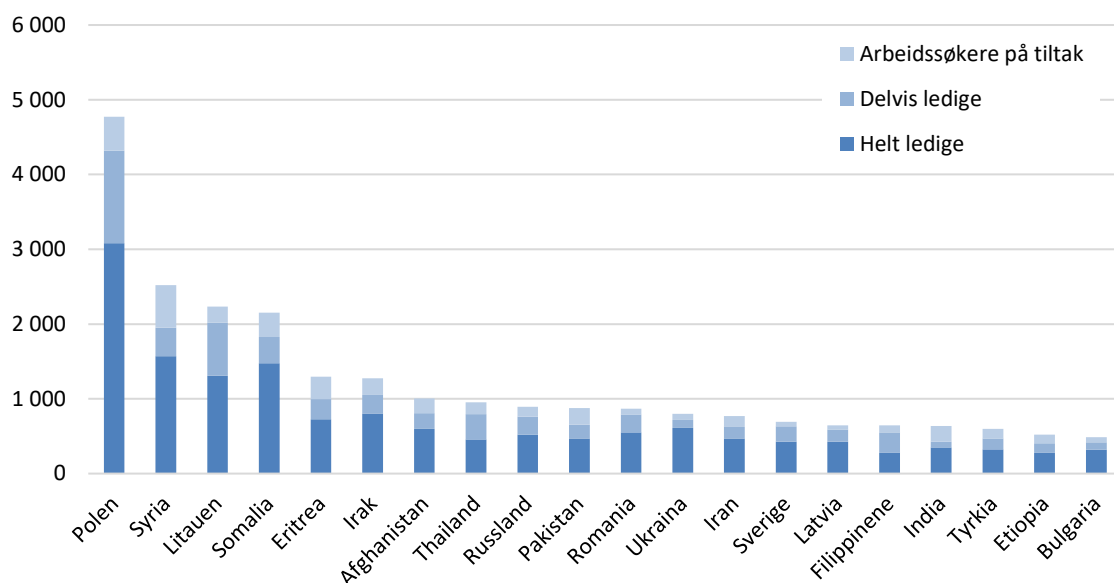
Kilde: NAV

Nesten halvparten av arbeidssøkerne har innvandrerbakgrunn

45 prosent av de som var registrert som helt ledige, delvis ledige eller arbeidssøkere på tiltak ved utgangen av november var innvandrere³, noe som utgjorde 34 600 personer. Sammenlignet med november i fjor har antallet arbeidssøkere med innvandrerbakgrunn falt med 14 900 personer (-30 %). Det er en noe mindre nedgang enn for de uten innvandrerbakgrunn (-34 %).

Figur 9 viser de 20 vanligste fødelandene blant arbeidssøkende innvandrere. Personer fra disse 20 landene utgjorde 71 prosent av arbeidssøkerne med innvandrerbakgrunn. Ved utgangen av november var Polen (4 800), Syria (2 500) og Litauen (2 200) de tre største gruppene. Vi ser nå også en økning i antallet fra Ukraina. I september var ikke Ukraina blant de 20 vanligste fødelandene, mens det nå er den 12. største gruppen, med 800 arbeidssøkere. Det henger naturlig nok sammen med at det så langt i år har kommet om lag 33 000 asylsøkere fra Ukraina.

Figur 9. Antall innvandrere registrert som helt ledig, arbeidssøker på tiltak eller delvis ledig hos NAV, etter fødeland. Dei 20 vanligste fødelandene er vist. November 2022

Kilde: NAV

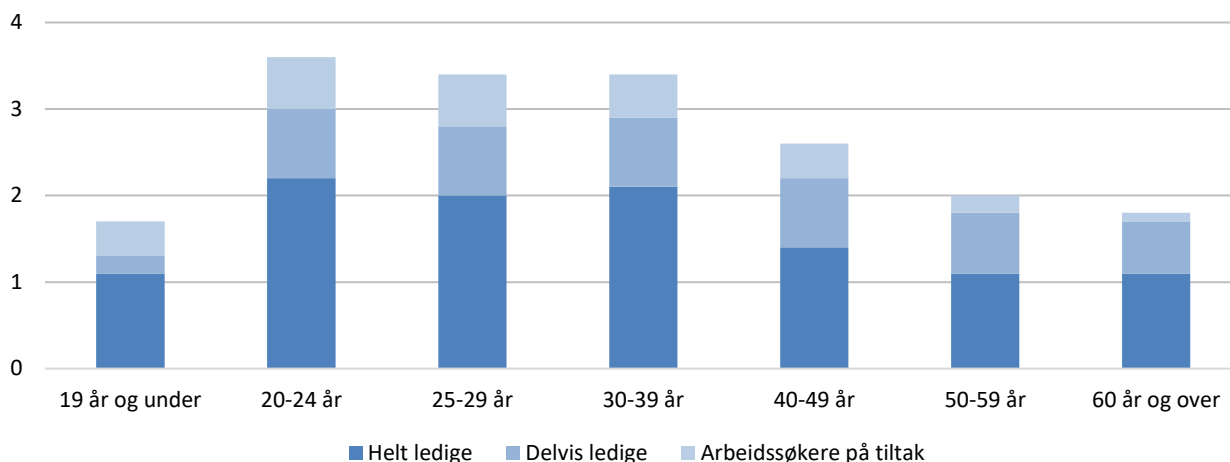
Færre eldre arbeidssøkere

Antallet arbeidssøkere gikk ned i alle aldersgrupper fra oktober til november, justert for normale sesongvariasjoner. De som var 60 år eller eldre hadde størst prosentvis nedgang (-3 %), fulgt av personer i førtiårene (-2 %).

Andelen arbeidssøkere er høyest blant personer i alderen 20-24 år, hvor 3,6 prosent av arbeidsstyrken er registrert som arbeidssøkere. Andelen arbeidssøkere er lavest for de under 20 år, med 1,6 prosent (figur 10).

³ Fra 2022 bruker NAV opplysninger mottatt fra SSB til å definere *innvandrere* i arbeidsmarkedsstatistikken. Dermed følges [definisjonen SSB bruker for innvandrere](#). Se punkt 4.2.9 i [Om statistikken - Arbeidssøkere - nav.no](#) for nærmere informasjon.

Figur 10. Andel av arbeidsstyrken registrert som helt arbeidsledig, arbeidssøkere på tiltak eller delvis arbeidsledig hos NAV. Etter alder. November 2022

Kilde: NAV

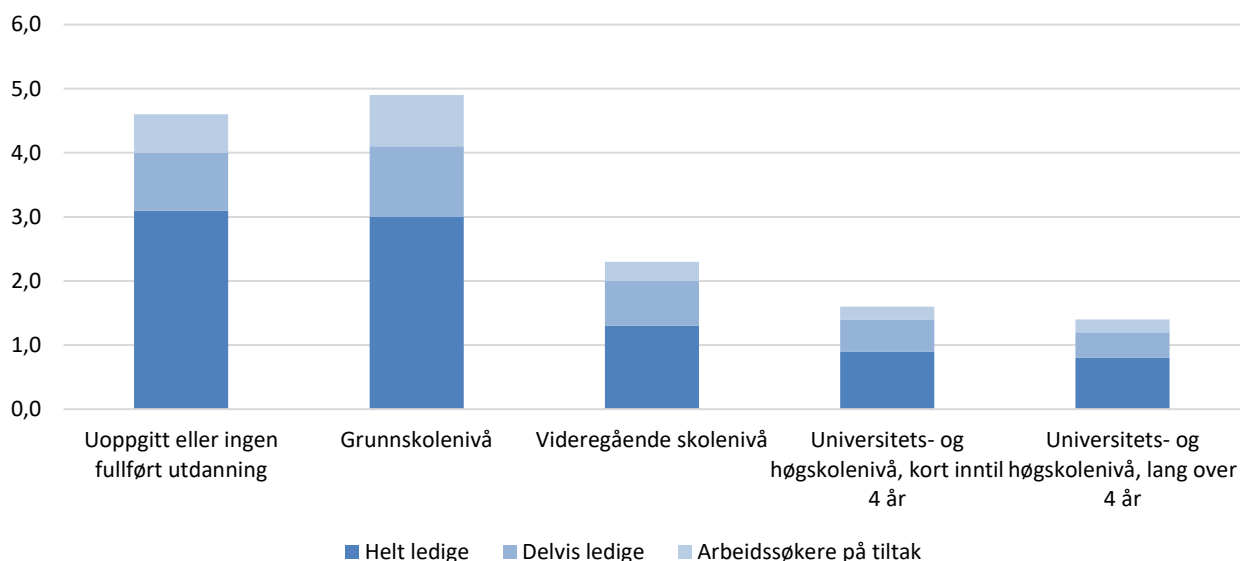
En av tre arbeidssøkere har ikke fullført videregående opplæring

Arbeidsledigheten er høyest for personer med kun grunnskole eller uten registrert utdanning (figur 11). For de med grunnskole som høyeste fullførte utdanning var 4,9 prosent av arbeidsstyrken registrert som arbeidssøkere hos NAV ved utgangen av november.⁴ Det er mer enn dobbelt så høy andel som for de med fullført videregående opplæring. Andelen er lavest for de som har fullført mer enn fire års høyere utdanning, hvor 1,4 prosent av arbeidsstyrken var registrert som arbeidssøkere hos NAV.

Også i antall personer utgjør de med grunnskole den største gruppen av arbeidssøkerne, fulgt av personer med fullført videregående opplæring. En av tre arbeidssøkere i november stod med grunnskole som høyest fullførte utdanning (15 800 personer). Inkluderer vi de med ukjent eller ingen fullført utdanning utgjør de to gruppene nesten halvparten av arbeidssøkerne (45%). 13 400 personer (30 %) hadde videregående som høyeste fullførte utdanning.

⁴ Fram til 2022 fordelte NAV arbeidssøkere etter høyeste påbegynte utdanningsnivå. Fra 2022 benytter NAV opplysninger fra SSB til å definere utdanning. Dermed bruker vi [definisjonen SSB bruker på utdanning](#). Sjå punkt 4.2.10 i [Om statistikken - Arbeidssøkarar - nav.no](#) for meir informasjon.

Figur 11. Andel av arbeidsstyrken registrert som helt arbeidsledig, arbeidssøker på tiltak eller delvis arbeidsledig hos NAV. Etter fullført utdanningsnivå. November 2022

Kilde: NAV

Noe lavere etterspørsel etter arbeidskraft

I løpet av november ble det registrert 43 400 ledige stillinger på arbeidsplassen.no. Det tilsvarer 1 700 per virkedag, som er drøye 300 færre (-16 %) sammenlignet med november i fjor. Antallet nye ledige stillinger nådde sitt høyeste nivå i perioden september 2021 til februar i år, og har siden gått sakte nedover. Etterspørselen er imidlertid fremdeles på et høyt nivå historisk sett. Det var flest ledige stillinger innen helse, pleie og omsorg (11 000). Dette er sammen med undervisningsarbeid den eneste yrkesgruppen hvor det ikke har vært en nedgang i antallet ledige stillinger sammenlignet med november i fjor. Bygg og anlegg (-36 %), kontorarbeid (-32 %) og industriarbeid (-31 %) er de tre yrkesgruppene hvor nedgangen har vært størst.

Spesielle forhold

Delvis ledige

En gjennomgang av data fra meldekortene de arbeidsledige sender inn til NAV, viser at 17 prosent av de delvis ledige har arbeidet mer enn 35 timer i gjennomsnitt de siste to ukene. Andelen i november 2022 er noe lavere enn i november 2021. Dette vil både være personer som har skiftende arbeidstid og personer som er tilbake i arbeid, men som fremdeles sender inn meldekort. Antallet delvis ledige kan dermed være noe for høyt i statistikken til NAV. For nærmere forklaring om øvrige endringer, se [Om statistikken](#).

For nærmere forklaring om andre endringer, se [Om statistikken - Arbeidssøkere - nav.no](#)

Endring og korrigering permitteringstall

Fra og med september 2022 endres definisjonen på permitterte til å bare ta hensyn til 3 måneder for avstemning mot søknad og eventuelt avslag, mot 6 måneder tidligere (januar 2020 til august 2022). Dette for å ta hensyn til en mer normalisert saksbehandlingstid.

Tall for antall helt ledige permitterte og delvis ledige permitterte i perioden januar 2020 til august 2022 ble korrigert september 2022. Bakgrunnen for korrigeringen er overgang til mer presis definisjon for permitterte. Les mer om endringen i [Om statistikken](#).

Arbeidsstyrke

Til og med 2021 har NAV benyttet arbeidsstyrketall basert på SSBs arbeidskraftsundersøkelse (AKU). Fra 2022 ble dette endret til registerbaserte tall fra SSB, kombinert med tall på registrerte arbeidssøkere fra NAV. For arbeidsstyrken fordelt på yrke ble grunnlaget endret fra sysselsatte til lønnstakere. Dette fører blant annet til at arbeidsstyrken for yrkesgruppen «Jordbruk, skogbruk og fiske» blir for liten og ikke kan benyttes. Dette tallet er derfor stjernet ut i rapportene.

Se punkt 4.2.7 og kapittel 5 i [Om statistikken - Arbeidssøkere - nav.no](#) for mer informasjon.